

Skovrejsningen kan blive grønnere

Hørings svar på udkast til bekendtgørelse om tilskud til privat skovrejsning j.nr. 19-23350-000003

Skovarealet skal stige markant frem mod år 2100 ifølge mål i det nationale skovprogram. Af hensyn til klimaet og de andre samfundsgoder fra skoven, er det afgørende, at det sker så hurtigt som muligt.

Negative emissioner fra øget optag og lagring af kulstof i skove (nye såvel som gamle) er en af de meget væsentlige forudsætninger for at kunne opfylde Paris-aftalen om klimaet. Særligt frem mod 2050. Derfor anser Danmarks Naturfredningsforening, at tilskuddet skal skrues sådan sammen, at det er attraktivt at etablere nye skove, så de private jordejere kommer mest mulig i spil.

Skovrejsning giver desuden positive effekter for klima, natur og drikkevand, når arealer tages ud af landbrugsmæssig omdrift og i stedet etableres som skove i forskellige former.

Danmarks Naturfredningsforening anerkender effekten af støtten til skovrejsning for vandmiljøet i form af mindsket kvælstofudvaskning, men vil gerne pointere, at de såkaldte afledte effekter i form af klima (lagring og træprodukter), levesteder for dyr og planter, drikkevandsbeskyttelse, klimatilpasning og rekreative muligheder ikke må havne i skyggen ved administration af ordningen eller i det politiske fokus for tilskudsordningen.

Foreningen vil gerne rose, at det nu skrives ind i bekendtgørelsen, at alle projekter skal gennemføres uden brug af pesticider. Og selv om det altid har været sådan, skal det også roses, at arealerne altid pålægges fredskovspligt, og at effekten dermed er varig (inden for skovlovens rammer).

På et antal punkter kan ordningen blive grønnere og mere attraktiv:

Foreningen anser det for at være problematisk, at det nu kræves af ansøger, at denne selv skal indhente de fornødne tilladelser og dispensationer fra andre myndigheder, herunder kommunen og museet, inden ansøgning til Landbrugsstyrelsen. I praksis kan det føre til at meget få søger ordningen i 2019. Det vil dels give forsinkelse i realiseringen af samfundsgoderne (herunder for klimaet, hvor nettoudslippene skal være halveret inden 2030, så hvert år tæller), og dels risikere at give politikerne den fejlagtige opfattelse, at jordejerne ikke er interesserede. Ændringen lægger desuden et ekstra stort tidsmæssigt pres på kommunerne m.fl. i forbindelse med sagsbehandlingen, så afvejningerne af planforhold samt natur og landskabsinteresser kan blive mindre grundige. Det vil på sigt skade skovrejsningen generelt.

Kravene til plantetal bør ændres, så der også kan gives støtte til mere ekstensive beplantninger end 4000 og 2800 planter per ha for henholdsvis løvskov og nåleskov. En mere ekstensiv tilplantning vil effektivt hjælpe spontan tilgroning på vej. Vores vurdering er, at projektet stadig kan reducere udvaskningen af næringsstoffer effektivt, men tillige vil have en langt større umiddelbar effekt for dyre- og plantelivet knyttet til lysåbne naturtyper og tilgroningsstadier samt på sigt skabe mere strukturelt varierede skove. Der bør også, i det mindske som forsøg, kunne gives støtte til projekter, som alene baseres på naturlig tilgroning i kombination med f.eks. genopretning af naturlig hydrologi og græssende dyr. Eventuelt kan der stilles krav om placering tæt på eksisterende, egnede frøkilder for at påskynde tilgroningen.

Det bør være muligt at indregne noget større lysåbne arealer end 0,1 ha, når der nu samtidig stilles krav om at "Skoven skal have en passende balance mellem skovbryn, bevoksninger og åbne arealer". Beskyttede lysåbne naturtyper må naturligvis ikke plantes til, men i øvrigt savnes incitament for at indarbejde flere og nye lysåbne naturarealer, som kan skabe en mosaikstruktur i de nye skove til gavn for en stor del af dyre- og plantelivet.

Der bør stilles krav om anlæggelse af indre skovbryn, ikke blot ydre, i hvert fald i skove over en vis størrelse. De indre skovbryn har så vidt vides en endnu højere gavnlige effekt på biodiversiteten, fordi der er mere læ ved dem. Af samme anledning bør der stilles krav om at skovbryn mod syd og øst skal være lige så brede (20 m) som dem mod andre verdenshjørner. Den nuværende fastsættelse af bredden har med produktionsmæssig stabilitet mod de fremherskende stormvindretninger at gøre, hvorimod biodiversiteten så vidt vides især sætter pris på brede, solvarme skovbryn.

Det er positivt, at der generelt stadig tilstræbes varierede bevoksninger og skovbryn. Bestemmelsen om begrænsning af andelen ammetræer og buske/småtræer til 20 procent bør dog skilles ad i to bestemmelser, så ønsket om at producere mere biomasse og fremskynde væksten af de blivende træer ved hjælp af ammetræer ikke sker på bekostning af buskene/småtræerne, som jo har et helt andet formål i form af levesteder og fødemuligheder til insekter, fugle med videre.

Det bør tillægges betydning, om projektet ligger indenfor Det Grønne Danmarkskort, da ordningen her er en af de mest konkrete måder, hvorpå kortets formål om mere og sammenhængende natur kan realiseres.